

Aika: pe 23.11.2007 alkaen klo 10.00
Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus sali nro 6 Fabianinkatu 33,
yliopiston päärakennuksen uusi puoli 3. kerros.

Osallistujat: Kokouksessa oli läsnä 22 henkilöä. Liite 1.

1. Kokouksen avaus

Varastokirjaston johtaja Pentti Vattulainen avasi kokouksen kello 10.10. Hän totesi Kokoelmakarttahankkeen alkaneen vuonna 2003 Opetusministeriön rahoituksella, joka on nyt päättynyt. Tämän päättyneen hankkeen jälkeen Varastokirjaston koordinoimana on päädytty kirjastojen vapaamuotoisen konsortion muodostamiseen Kokoelmakarttatyön jatkamiseksi, ja tässä kokouksessa perustetaan virallisesti tämä konsortio.

Kokouksen läsnäolijat todettiin sekä tarkastettiin yhdyshenkilöiden valtakirjat, joka jälkeen puheenjohtaja totesi kokouksen avatuksi.

2. Katsaukset nykytilaan ja historiaan

Kokoelmakarttatyö jatkuu vuoden 2008 alusta siten, että Varastokirjasto koordinoi työtä. Puolipäiväinen suunnittelija toimii Varastokirjastosta käsin ja tallennusalustan ylläpito ja tekniset ratkaisut ostetaan Kansalliskirjastolta. Tallennusalustana käytettävän Dspace –ohjelmassa on ollut ongelmia tallennusalustan ja sen käytön osalta, mutta nyt alusta on käytettävissä. Kansalliskirjastosta pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalo on paikalla ja esittelee tallennusalustan nykytilaa tässä kokouksessa.

Edellisen ohjausryhmän puheenjohtaja Vuokko Palosella on ollut keskeinen rooli Kokoelmakartta hankkeessa, joten tältä pohjalta on hyvä jatkaa edelleen.

3. Kokoelmien kuvailun formaatin tallennusalusta

Pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalo kertoi Dspace ohjelmasta ja sen taustoista. Dspace on avoimen lähdekoodin ohjelmisto ja on osoittautunut hyväksi, joskin käyttöönotto ja virittely on vaatinut hieman työtä. Kansalliskirjasto on saanut Opetusministeriöltä OpenAccess rahoitusta tekniikan kehittämiseen. Rahoitus loppuu vuoden vaihteessa, mutta nyt asiakkaita on niin paljon, että ylläpito jatkuu.

Dspace on dokumentin omaisten dokumenttien julkaisuun sopiva, Kansalliskirjastolla se on viritetty bibliografisen tietokannan julkaisuun, erityisesti opinnäytteiden julkaisuun. Muita käyttäjiä ovat Kokoelmakartta, Urho Kekkonen aineisto, Elektra sekä pari pienempää projektia.

Kokoelmakartan osalta hän totesi, että tallennusalustan ja formaatin välillä on ristiriitaisuutta. Projektin on tehtävä vaatimusmäärittelyä ja tiedettävä mitä haluaa. Esimerkkinä hän kertoi, että on sovittava miten laajuus ilmaistaan.

Pilottihanke vaiheessa Excel –tiedostoina toimitettujen tiedostojen kohdalta on mietittävä voiko konvertoida vai onko helpompaa tallentaa manuaalisesti, sillä tallennusalustaan on tullut muutoksia pilottien toimittamisen jälkeen.

Projektin on myös päätettävä, miten menetellään mikäli joku kirjasto ei noudata kokoelmakartan aihealuekoodeja. Tallennettujen tietojen muutosoikeudet ovat yksi ongelma, sillä muutosoikeus on annettava kaikille kirjastoille kaikkiin tallennettuihin tietoihin ei vain oman kirjaston tietoihin. Tämä vaatii kurinalaisuutta toimijoilta.

Ohjausryhmän on päätettävä myös politiikasta, jolla kokoelmakarttahankkeen kansiot ja nimeämiskäytäntö tehdään.

Esa-Pekka Keskitalon esityksen perusteella päätettiin, että valittava ohjausryhmä käy läpi formaatin, jonka jälkeen tehdään tallennusalustaan mahdolliset muutokset.

4. Uusi suunnittelija

Vuoden 2008 alusta suunnittelijana aloittava Sirpa Janhonen esittäytyi lyhyesti.

5. Ohjausryhmän valinta

Keskustelun päätteeksi kokous päätti nimittää ohjausryhmän seuraavasti:

- puheenjohtaja Pentti Vattulainen, Varastokirjasto
- jäsen Eeva Savolainen, Kymenlaakson amk kirjasto
- jäsen Vuokko Palonen, Vaasan tiedekirjasto Tritonia
- jäsen Kaarina Kemppainen, Joensuun yliopiston kirjasto
- jäsen Merja Hyödynmaa, Tampereen yliopiston kirjasto
- jäsen Eeva-Liisa Leppänen, Kansalliskirjasto
- jäsen Maria Forsman, Helsingin yliopisto, Valtiotieteellisen tiedekunnan kirjasto
- jäsen Merja Kettunen, Helsingin yliopisto, Viikin tiedekirjasto
- asiantuntijajäsen Esa-Pekka Keskitalo
- erikoiskirjastoista yksi edustaja, jonka mukana olevat erikoiskirjastot sopivat keskenään. Kokouksessa esitettiin poissaolevaa Geologisen tutkimuskeskuksen kirjaston Merja Mehtälää. Hänen valintansa varmistetaan myöhemmin.
- sihteeri Sirpa Janhonen

6. Budjetti ja maksusuudet

Budjetti muodostuu aiemman sopimuksen mukaan ilmoitetusta kirjastoilta perittävästä kokonaissummasta 30.000 euroa, josta 10.000 euroa menee Kansalliskirjastolle tallennusalustan ylläpidosta, puolipäiväisen suunnittelijan palkkaan 20.232 euroa. Varastokirjasto sponsoroi suunnittelijan palkan ja matkojen

osalta Kokoelmakartta konsortiota. 23.11.2007 on mukana 19 kirjastoa, joten yksittäisen kirjaston tällä osallistujamäärällä maksuosuus on 1579 euroa/vuosi.

Mukana tällä hetkellä olevat kirjastot ovat perustajajäseniä, jotka päättävät miten myöhemmin mahdollisesti mukaan tulevien kirjastojen maksuosuudet määräytyvät. Kokous päätti, että vuoden 2007 loppuun mennessä mukaan tulevat kirjastot ovat perustajajäseniä ja osallistumismaksu heidän ja jo aiemmin mukana olevien kirjastojen osalta määräytyy sopimus-sitoumuksessa sovitulla tavalla.

7. Toimintasuunnitelma

Suunnittelija Sirpa Janhonen esitti hahmotelman toimintasuunnitelmaksi. Kokouksessa käytettiin puheenvuoroja erilaisista näkökulmista tarkastella Kokoelmakartan merkitystä sekä jatkossa tehtävää kehitystyötä:

- Kokoelmakartan merkitys nähtiin ensisijaisesti kirjaston itsensä hyötynä ja toissijaisesti kansallinen hyötynä.
- Kokoelmakartan nähtiin olevan kirjastolle apuväline strategian toteutumiseksi.
- Konsortion tehtävä on päättää Kokoelmakartan näkökulmasta eli onko se käyttäjän vai kirjaston näkökulma.
- Kokoelmakartan yksi näkökulma nähtiin olevan ”arkisto” materiaalin näkyväksi tekeminen.

Kokous päätti antaa ohjausryhmän tehtäväksi laatia toimintasuunnitelma vuodelle 2008.

8. Vapaa sana

Kokouksessa tuli esille, miksi osa kirjastoista ei ole lähtenyt mukaan Kokoelmakarttatyöhön. Erikoiskirjastojen osalta todettiin, että osa kirjastoista on pienehköjä ja kokoelmia ei ole kovin monenlaisia sekä kirjastojen määrärahat ovat niukat.

Kokous edellyttää ohjausryhmältä aktiivista otetta ja formaatin läpikäyminen on iso työ ohjausryhmälle.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.

LIITE 1

Tampereen yliopiston kirjasto	Merja Hyödynmaa	yhdysenkilö
Taideteollisen korkeakoulun kirjasto	Hannele Suhonen	yhdysenkilö
Jyväskylän yliopiston kirjasto	Pirjo Vatanen	
Kansalliskirjasto	Eeva-Liisa Leppänen	yhdysenkilö
Joensuun yliopiston kirjasto	Kaarina Kemppainen	yhdysenkilö
Svenska handelshögskolans bibliotek	Anita Bäck	yhdysenkilö
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kirjasto	Eeva Savolainen	yhdysenkilö
Oulun yliopiston kirjasto	Riitta Juutistenaho	
Viikin tiedekirjasto	Merja Kettunen	yhdysenkilö
Kumpulan tiedekirjasto	Antti Virrankoski	yhdysenkilö
Museoviraston kirjasto	Johanna Lilja	yhdysenkilö
Terveystieteiden keskuskirjasto	Päivi Pekkarinen	yhdysenkilö
Helsingin yliopisto, Keskustakampuksen kirjastot	Ilkka Päiväläinen	yhdysenkilö
Teknisen korkeakoulun kirjasto	Timo Nevala	yhdysenkilö
Helsingin yliopisto, Humanistisen tiedekunnan kirjasto	Päivi Myllykoski	
Helsingin yliopisto, Teologisen tiedekunnan kirjasto	Leo Näreaho	
Helsingin yliopiston kirjasto, Oikeustieteellisen tiedekunnan kirjasto	Miia Koljonen	
Viikin tiedekirjasto	Marja Moisio	
Kansalliskirjasto	Sinimarja Ojonen	
Kansalliskirjasto	Esa-Pekka Keskitalo	asiantuntija
Varastokirjasto	Pentti Vattulainen	puheenjohtaja
Varastokirjasto	Sirpa Janhonen	sihteeri